

Anonimizētā versija

Tulkojums

C-577/21 – 1

Lieta C-577/21

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2021. gada 20. septembris

Iesniedzējtiesa:

Sofijski gradski sad (Bulgārija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2021. gada 11. augusts

Prasītājas:

LM

NO

Atbildētāja:

HUK–Coburg–Allgemeine Versicherung AG

LĒMUMS [..] [..]

Sofijski gradski sad (Sofijas pilsētas tiesa) [..] [..]

[..] [..]

[..] [*omissis*: iztiesāšanas sastāvs un tiesvedība valsts tiesā], pieņemot lēmumu, ņem vērā šādus elementus:

- 1 Ar lēmumu [..] [..] tiesa ir pabeigusi pierādījumu savākšanas pasākumus, uzsākusi mutvārdu procesu un atzinusi, ka lieta ir izskatāmā stāvoklī. Lēmuma sagatavošanas procesā tiesa ir konstatējusi, ka Vācijas tiesības, kas ir piemērojamas saistībā ar pienākumu izmaksāt kompensāciju par bērnam nodarīto morālo kaitējumu sakarā ar vecāka nāvi ceļu satiksmes negadījuma rezultātā, iespējams, ir pretrunā Savienības tiesībām. Precīzāk, runa ir par Vācijas tiesībās

paredzēto prasību, ka bērnam sāpju un ciešanu rezultātā, kuras viņš ir piedzīvojis viena vecāka nāves dēļ, ir jābūt guvušam patoloģisku kaitējumu veselībai, lai viņš varētu pieprasīt šo kompensāciju.

2 [...] [norādes par tiesvedību valsts tiesā] Tādēļ tiesa

NOLEMJ:

3 **Atcelt** tās lēmumu, ar kuru tika pabeigti pierādījumu savākšanas pasākumi, uzsākts mutvārdu process un atzīts, ka lieta ir izskatāmā stāvoklī.

4 **Iesniegt** Eiropas Savienības Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu [...] [norādījumi tiesas administrācijai].

5 **Apturēt** tiesvedību [...] [...] līdz brīdim, kad Tiesa būs pieņēmusi nolēmumu par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

6 [...] [norādes par tiesvedību valsts tiesā]

7 [...] [...]

I FAKTI

1. LIETAS DALĪBNIKU NORĀDĪTIE FAKTI UN LIETAS DALĪBNIKU PRASĪJUMI TIESĀ

1.1. Prasītāju izvirzītie argumenti

8 Prasības pieteikumā [...] [...] LM un NO ar sava juridiskā pārstāvja, viņu tēva CD, starpniecību ir paziņojušas, ka viņas esot AB meitas, kas ir gājuši bojā 2014. gada 27. jūlijā notikušā ceļu satiksmes negadījumā. Negadījumu esot izraisījis CD Emsdetenē [*Emsdetten*] (Vācija).

9 Viņu mātes nāves dēļ viņu garīgajai veselībai ir nodarīts traumatisks kaitējums. Tas izpaužas šādi: bezmiegs un murgi; garastāvokļa svārstības – aizkaitināmība, nemiers, introversija; sociālā izolācija un noslēgšanās sevī; intereses trūkums par agrākām izklaides aktivitātēm; vieglāka baiļu rašanās.

10 CD esot bijis civiltiesiski apdrošināts pie atbildētājas *HUK-COBURG-Allgemeine Versicherung AG* (turpmāk tekstā – “*HUK*”). *HUK* katrai no prasītājām saistībā ar viņu mātes nāvi esot izmaksājusi kompensāciju 5000,00 EUR apmērā, kuru viņas esot uzskatījušas par nepietiekamu. Prasītājas apgalvo, ka viņām katrai esot vēl jāmaksā 300 000,00 levas (BGN) kā kompensācija, ko *HUK* viņām neesot izmaksājusi. Tādēļ viņas lūdz piespriest *HUK* viņām izmaksāt šo kompensāciju [...] [atsauce uz prasības pieteikumu un citiem prasītāju procesuālajiem dokumentiem].

1.2. Atbildētājas izvirzītie argumenti

- 11 Atbildētāja, *HUK*, ir iesniegusi iebildumu rakstu, ar kuru tā apstrīd prasījumus. Tā ir norādījusi šādu informāciju:
- a) Piemērojamās tiesības esot Vācijas tiesības. Taču 2014. gada 27. jūlijā tajās neesot bijusi paredzēta kompensācija par trešām personām nodarīto morālo kaitējumu, ja vien šis kaitējums nav radījis traumatisku kaitējumu veselībai. Kopš 2017. gada 22. jūlija Vācijas tiesībās tagad esot paredzēts pienākums izmaksāt kompensāciju par trešām personām nodarīto morālo kaitējumu, ja šīs personas ar cietušo personu ir bijušas īpaši tuvās attiecībās.
- b) AB esot veicinājusi savu nāvi, jo viņa:
- bija braukusi transportlīdzeklī, kuru esot vadījis vadītājs alkohola reibumā;
 - neesot lietojusi drošības jostu.
- c) pieprasītā kompensācija esot pārlietu augsta. Tādēļ *HUK* lūdz prasību noraidīt [..] [..].

2. FAKTI, KO TIESA IR KONSTATĒJUSI PĒC IEPAZĪŠANĀS AR LIETAS DALĪBNIEKU FAKTU APĢALVOJUMIEM UN LIETĀ SAVĀKTAJIEM PIERĀDĪJUMIEM

- 12 AB ir dzimusi 1987. gada 28. septembrī [..] [..]. 2006. gada 12. maijā ir dzimusi viņas vecākā meita NO un 2010. gada 27. jūlijā ir dzimusi viņas jaunākā meita LM. Šo meitu tēvs ir CD [..] [..]. Viņas bija parasti bērni, par kurām rūpējās viņu vecāki [..] [..].
- 13 2013. gadā CD un AB pārcēlās uz dzīvi Vācijā, lai tur strādātu. 2014. gada 26. jūlija vakarā CD un AB svinēja AB brālēna dēla dzimšanas dienu. CD dzēra alu un AB to redzēja [..] [..].
- 14 Pēc pusnakts CD un AB devās mājās, pie kam ap plkst. 3.00 CD ar vieglo automašīnu *Opel* brauca pa *Neubrückenstraße* Emsdetenē, Minsteres administratīvajā apgabalā, Vācijā. AB brauca kopā ar viņu pasažiera sēdekļī, nelietojot drošības jostu.
- 15 Viegglās automašīnas *Opel* ātrums bija aptuveni 113 km/h. Tā šķērsoja dzelzceļa pārbrauktuvi un pēc tam ietriecās citā transportlīdzeklī, kas bija novietots tuvumā. Sadursmes rezultātā *Opel* zaudēja līdzsvaru un ietriecās žoga stabā. Tā rezultātā tā palika ar riteņiem gaisā.
- 16 Šī negadījuma rezultātā AB nomira. Ja AB būtu lietojusi drošības jostu, tā nebūtu guvusi nāvējošus ievainojumus. Tūlīt pēc negadījuma CD alkohola koncentrācija asinīs bija 1,17 ‰ [..] [..]. Nav strīda par to, ka tobrīd CD bija civiltiesiski apdrošināts *HUK* [..] [..].

- 17 NO un LM atradās Bulgārijā, kad tās uzzināja par viņu mātes nāvi [...] [...]. Pēc viņu mātes nāves abi bērni sēroja un cieta viņas zaudējuma dēļ; viņi raudāja un sēroja pēc mātes. Viņās radās spriedze, kad tika pieminēta viņu mātes nāve; viņas izjuta emocionālu tukšumu; viņas ilgojās apskaut [viņu māti]. Viņu mātes nāves dēļ viņas nav guvušas patoloģisku kaitējumu veselībai [...] [...].
- 18 2017. gada 27. jūlijā *HUK* katrai [prasītājai], LM un NO, [...] [...] izmaksāja kompensāciju 5000,00 EUR apmērā. Kompensācija neattiecās uz morālo kaitējumu [...] [...].

III PIEMĒROJAMĀS VALSTS TIESĪBU NORMAS

- 19 Ar lēmumu [...] [...] *Sofiyski gradski sad* ir konstatējusi, ka saskaņā ar Romas I regulas 7. panta 2. punkta otro daļu un Romas II regulas 4. panta 1. punktu šim strīdam ir piemērojamas Vācijas tiesības.
- 20 Atbilstošās piemērojamo Vācijas tiesību normas ir:
- *Bürgerliches Gesetzbuch* [Vācijas Civillikuma] (turpmāk tekstā – “*BGB*”) 844. pants pirms tas tika grozīts 2017. gada 22. jūlijā ar *Gesetz zur Einführung eines Anspruchs auf Hinterbliebenengeld* [Likumu, ar ko ievieš tiesības uz kompensāciju par apgādnieka zaudējumu];
 - *BGB* 823. un 253. pants,
 - *Gesetz über den Versicherungsvertrag* [Likuma par apdrošināšanas līgumu] 115. pants,
 - Vācijas Federatīvās Republikas *Bundesgerichtshof* [Federālās augstākās tiesas] (turpmāk tekstā – “*BGH*”) spriedumi, 2015. gada 10. maijs, *BGH VI ZR 8/14*, un 2001. gada 16. janvāris, *BGH VI ZR 381/99* [...] [...].

IV SAVIENĪBAS TIESĪBU NORMAS, KURU INTERPRETĀCIJA IR LŪGUMA PRIEKŠMETS

- 21 [...] [...]
- Padomes Otrās direktīvas 84/5/EEK (1983. gada 30. decembris) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu (Otrā direktīva par mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanu) 1. panta 1. punkts.

V IEMESLI, KURU DĒĻ TIESA UZSKATA, KA LŪGTAJAM PREJUDICIĀLAJAM NOLĒMUMAM IR NOZĪME, LAI PAREIZI ATRISINĀTU LIETU

- 22 Saskaņā ar *BGH* pastāvīgo judikatūru kompensācija par sāpēm un ciešanām viena vecāka nāves gadījumā ir jāmaksā tikai tad, ja šīs sāpes un ciešanas ir radījušas patoloģisku kaitējumu veselībai, proti, slimību (*BGH* spriedumi, 2015. gada 10. maijs, *BGH* VI ZR 8/14, un 2001. gada 16. janvāris, *BGH* VI ZR 381/99). Šajā gadījumā, ja *Sofiyski gradski sad* piemērotu šo *BGH* interpretāciju, prasītāju prasība būtu jānoraida, jo sāpes un ciešanas, kas viņām ir radušās viņu mātes nāves dēļ, nav izraisījušas patoloģisko kaitējumu viņu veselībai.
- 23 Jēdziens “miesas bojājumi” Otrās direktīvas par mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanu 1. panta 1. punkta un Padomes Trešās direktīvas 90/232/EEK (1990. gada 14. maijs) par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu (Trešā direktīva par mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanu) 1. panta 1. punkta izpratnē attiecas arī uz garīgām saslimšanām un ciešanām (Tiesas spriedums, 2013. gada 24. oktobris, Drozdovs, C-277/12, EU:C:2013:685, 38. punkts). Turklāt šis jēdziens ir jāinterpretē plaši (spriedums lietā Drozdovs, 40. punkts).
- 24 *BGH* veiktais vērtējums, saskaņā ar kuru saslimšanām un ciešanām ir jābūt radījušām patoloģisku kaitējumu veselībai, būtiski sašaurina jēdziena “miesas bojājumi” interpretāciju. Turklāt šāda jēdziena “miesas bojājumi” interpretācijas sašaurināšana praksē ievērojami ierobežo to personu loku, kurām būtu tiesības uz kompensāciju par morālo kaitējumu, kas radies ģimenes locekļa nāves dēļ ceļu satiksmes negadījuma rezultātā.
- 25 Ir iespējams, ka *BGH* interpretācija ir pretrunā Savienības tiesībām, jo, ievērojami sašaurinot to personu loku, kurām ir jāizmaksā kompensācija par morālo kaitējumu, kas radies ģimenes locekļa nāves dēļ ceļu satiksmes negadījuma rezultātā, tā ierobežo direktīvu par mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšanu lietderīgo iedarbību. Tādēļ *Sofiyski gradski sad* uzdod Tiesai šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu iekļauto pirmo jautājumu.
- 26 Ja runa ir par strīdu starp privātpersonām, valsts tiesai nav pienākuma nepiemērot Savienības direktīvai pretrunā esošās valsts tiesības (Tiesas spriedums, 2018. gada 7. augusts, *Smith*, C-122/17, EU:C:2018:631, 49. punkts). Tomēr valsts tiesai ir pienākums iepriekš interpretēt valsts tiesības tā, lai tās atbilstu Savienības tiesībām (turpat).
- 27 Šajā gadījumā *BGH* interpretācija, iespējams, ir tikai viena no iespējamām Vācijas tiesību interpretācijām. Tādēļ, lai pieņemtu pareizu lēmumu šajā lietā, ir būtiski, vai lūguma iesniedzēja Bulgārijas tiesa piemērojamās Vācijas tiesības (citas dalībvalsts tiesības) var interpretēt, piemērojot Savienības tiesībām atbilstīgas interpretācijas principu.

- 28 Ja *BGH* veiktā Vācijas tiesību interpretācija, saskaņā ar kuru kompensācija par morālo kaitējumu, kas radies tuva ģimenes locekļa nāves dēļ ceļu satiksmes negadījuma rezultātā, ir jāpiešķir tikai tad, ja pastāv patoloģisks kaitējums veselībai, ir pretrunā Savienības tiesībām, un Bulgārijas tiesa Vācijas tiesības drīkst interpretēt atbilstoši Savienības tiesībām, tad *Sofiyski gradski sad* Vācijas tiesības varētu interpretēt atšķirīgi no *BGH* un piešķirt prasītājam kompensāciju. Tādēļ *Sofiyski gradski sad* uzdod Tiesai pirmo un otro jautājumu.

VI LŪGUMS SNIEGT PREJUDICIĀLU NOLĒMUMU

- 29 Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, iesniedzējtiesa uzdod Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- 1) Vai jēdziena “miesas bojājumi” interpretācija, saskaņā ar kuru bērnam garīgo sāpju un ciešanu gadījumā, ko izraisījusi viena vecāka nāve ceļu satiksmes negadījuma rezultātā, tādi pastāv tikai tad, ja šīs sāpes un ciešanas ir izraisījušas patoloģisku kaitējumu bērna veselībai, ir pretrunā Direktīvas 84/5/EEK 1. panta 1. punktam?
 - 2) Vai ir piemērojams Savienības tiesību atbilstīgas interpretācijas princips, valsts tiesai interpretējot valsts tiesības, ja valsts tiesa piemēro nevis savas valsts tiesības, bet gan citas Eiropas Savienības dalībvalsts tiesības?

[..] [..]